

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessio Fidei Exhibita Invictiss. Imp. Carolo V. Caesari
Avg. in Comicijs Augustæ. Anno M. D. XXX.**

Melanchthon, Philipp

Augsburg, 1535

VD16 C 4710

De Discrimine Ciborum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34184

ARTICVLI FIDEI
utilitates apud nos retinetur. *talis qualis.*

DE DISCRIMINE CIBORVM.

Publica persuasio fuit non tantum uulgi, sed etiam doctissimi in ecclesijs, quod discrimina ciborum, & similes traditiones humanæ, sint opera utilia ad promerendam remissionem culpæ & pœnæ. Et quod sic senserit mundus, apparet ex eo, quia quotidie instituebantur nouæ ceremoniæ, noui ordines, nouæ feriæ, noua ieiunia, & doctores in templis exigebant hæc opera tanquam necessarium cultum ad promerendam iustificationem & uehementer terrebant conscientias, si quid omitterent. Ex hac persuasione de traditionibus multa incommoda in ecclesia secuta sunt.

Primo obscurata est doctrina de gratia & iustitia fidei, quæ est præcipua pars Euangelij, & quam maxime oportet extare & eminere in ecclesia, ut meritum Christi bene cognoscatur, & fides quæ credit remitti peccata propter Christum, non propter ulla nostra opera, longe supra opera collocetur. Quare & Paulus in hunc locum maxime incumbit, legem & traditiones humanas remouet, ut ostendat iustitiam Christianam aliud quiddam esse, quam huiusmodi opera, uidelicet fidem quæ credit peccata gratis remitti propter Christum. At hæc doctrina Pauli, pene tota oppressa est per traditiones, quæ pepererunt opinionem, quod per discrimina ciborum, & similes cultus, oporteat mereri remissionem peccatorum & iustificationem. In pœnitentia nulla mentio fiebat de fide, tantum hæc opera satisfactoria proponebantur, in his uidebatur pœnitentia tota consistere.

Secundo, hæc traditiones obscurauerunt præcepta dei, quia traditiones longe præferbantur præceptis dei, Christianismus totus putabatur esse observatio certarum feriarum, rituum, ieiuniorum, uestitus. Hæc obseruationes erant in possessione honesta

Impedimenta:

*Illustrata est: dum
sincere doctrina de ieiuniis
accipitur:*

*desiderabat uos sch
erudicatos.*

*Maximè exponebat
eius n. a pœnitentia
exclusit fidem.*

*Promouerunt:
Imp. Mendacium*

Riffimi tituli, quod essent uita spiritualis, & uita perfecta. Interim mandata dei iuxta uocationem, nullam laudem habebant, quod paterfamilias educabat sobolē, quod mater pariebat, quod princeps regebat rempublicam, hæc putabantur esse opera mūdāna & imperfecta, & longe deteriora illis splendidis obseruationibus. Et hic error ualde cruciauit pias conscientias, quæ dolebant se teneri imperfecto uitæ genere, in coniugio, in magistratibus, aut alijs functionibus ciuilibus, mirabantur Monachos & similes, & falso putabant illorum obseruationes magis mereri remissionem peccatorum & iustificationem.

Tertio, traditiones attulerunt magna pericula conscientijs, quia impossibile erat omnes traditiones seruare, & tamen homines arbitrabantur has obseruationes, necessarios esse cultus. Gerson scribit multos incidisse in desperationem, quosdam etiam sibi mortem consciuisse, quia senserant, se non posse satisfacere traditionibus, & interim consolationem nullam de iustitia fidei & de gratia audierant.

Videmus Summistas & Theologos colligere traditiones, & quærere *eminentias* ut leuent conscientias, non satis tamen expediunt, sed interdum magis inijciunt laqueos conscientijs. Et in colligendis traditionibus ita fuerunt occupatæ Scholæ, & conciones, ut non uacauerit attingere scripturam, & quærere utilior rem doctrinam de fide, de cruce, de spe, de dignitate ciuiliū rerum, de consolatione conscientiarum in arduis tētationibus. Itaque Gerson & alij quidam Theologi grauiter questi sunt, se his rixis traditionum impediri, quo minus uersari possent in meliore genere doctrinæ. Et Augustinus uetat onerare cōscientias huiusmodi obseruationibus, & prudenter admonet Ianuariū, ut sciat eas indifferenter obseruandas esse, sic enim loquitur.

Quare nostri non debent uideri hanc causam temere attigisse, aut odio Episcoporum, ut quidam falso suspicātur. Magna necessitas fuit de illis erroribus qui nati erāt ex traditionibus male

14² Mendacium
3 Mendaciz.
Imposita.

Consolatorum inchoit.

Et hoc bene

Ecclie. p̄sidia

Mendaciz.
Gerson

quales frequenter in
uoluntates.

Mendacium.

Augustinus

non quolibet et
quaslibet et om̄ q̄
peritum sensu.

quis uos ~~presunt~~ memores
Ecclesie

ARTICVLI FIDEI

intellectis admonere ecclesias. Nam Euangelium cogit urgere doctrinam in ecclesijs de gratia & iustitia fidei, quæ tamè intelligi nõ potest, si putet homines se mereri remissionem peccatorum, & iustificationem per obseruationes ab ipsis electas.

Sic igitur docuerunt, quod per obseruationem traditionũ humanarum non possimus mereri remissionem peccatorum ac iustificationem, quare non est sentiendum, quod huiusmodi obseruationes sint necessarij cultus.

Addunt testimonia ex scriptura, Christus Matth. 15. excusat Apostolos, qui non seruauerant usitatam traditionem, quæ tamen uidebatur de re non illicita, sed media esse, & habere cognationem cum baptismatibus legis, & dicit, Frustra colunt me mandatis hominum. Igitur non exigit cultum inutilem.

Et paulo post addit, Omne quod intrat in os, non inquinat hominem.

Item Roma. 14. Regnum dei nõ est esca aut potus.

Colof. 2. Nemo iudicet uos in cibo, potu, sabbato aut die festo.

Item, Si mortui estis cum Christo, ab elementis mundi, Quare tanquam uiuentes in mundo decreta facitis? Ne attingas. Ne Ne gustes. Ne contrectes.

Act. 15. ait Petrus, Quare tentatis deum, imponentes iugũ super ceruices discipulorum, quod neq; uos neq; patres nostri portare potuimus, sed per gratiam domini nostri Iesu Christi credimus saluari, quemadmodum & illi. Hic uetat Petrus onerare conscientias pluribus ritibus siue Mofi siue alijs.

Et 1. Timoth. 4. uocat prohibitionem ciborum, doctrinam dæmoniorum, quia pugnat cum Euangelio talia opera institue re aut facere, ut per ea mereamur remissionem peccatorum & iustificationem, aut quod non possit existere Christianismus sine tali cultu.

Hic obijciunt aduersarij, quod nostri prohibeant disciplinam & mortificationem carnis, sicut Iouinianus. Verum aliud depre-

Matth. 15.

Bona consequentia:
uid. quid ad 3. postulum?

Rom. 14.

Colof. 2.

Bella applicatio.

Acto. 15.

Absoluta quale iugum
lutheranis.

1. Timoth. 4.

Bella acc. 2. ad h. 2.

hendetur ex scriptis nostrorum. Semper enim docuerunt de cruce, quod Christianos oporteat tollerare afflictiones. Hæc est uera, serua & non simulata mortificatio, uarijs afflictionibus exerceri, & crucifigi cum Christo.

Insuper docent quod quilibet Christianus debeat se corporali disciplina, aut corporalibus exercitijs & laboribus sic exercere & coercere, ne saturitas aut desidia extimulet ad peccandum, nõ ut per illa exercitia mereamur remissionẽ culpæ aut mortis eternæ. Et hanc corporalem disciplinam oportet semper urgere, nõ solum paucis & constitutis diebus. Sicut præcipit, Cauete ne corpora uestra grauentur crapula. Item, Hoc genus dæmoniorum non eijcitur nisi ieiunio & oratione. Et Paulus ait, Castigo corpus meum, & redigo in seruitutem. Vbi clare ostēdit, se ideo castigare corpus, non ut per eam disciplinam mereatur remissionem peccatorum, sed ut corpus habeat obnoxium & idoneum ad res spirituales & ad faciendum officium, iuxta uocationẽ suã. Itaq; non damnatur ipsa ieiunia, sed traditiones, quæ certos dies, certos cibos præscribunt, cum periculo conscientia, tanquam istiusmodi opera sint necessarij cultus.

Seruantur tamen apud nos pleræq; traditiones, quæ conducunt ad hoc, ut res ordine geratur in Ecclesia, ut ordo lectionum in Missa & præcipuæ feriæ. Sed interim homines admonentur quod talis cultus non iustificet coram Deo, & q; non sit ponendum peccatum in talibus rebus, si omittantur sine scandalo. Hæc libertas in ritibus humanis non fuit ignota patribus, Nam in Oriente alio tempore seruauerunt Pascha quam Romæ, & cum Romani propter hanc dissimilitudinem accusarent Orientem schismatis, admoniti sunt ab alijs, tales mores non oportere ubiq; similes esse. Et Irenæus inquit, dissonantia ieiunij, fidei consonantiam non soluit, sicut & Dist. 12. Gregorius Papa significat, talẽ dissimilitudinem non ledere unitatem Ecclesie. Et in historia Tripartita lib. 9. multa colliguntur exempla dissimilium rituum.

*in scriptis forte in
in exercitio.*

*Pulcherrime seruatis
in Ecclis Germanicis p
seruatis Borealis.*

*go no meretur bona
consequa: ut si dicit
edificat domus ut in
habitate: go no meretur
bona merced.*

Ad oppositionem.

primis

ARTICVLI FIDEL.

In postura.
& recitantur hæc uerba. Mens Apostolorum fuit, non de diebus festis sancire, sed prædicare bonam conuersationem & pietatem.

DE VOTIS MONACHORVM.

Mendacium
in claustra monachorum uisitata sunt:
Quid de uotis Monachorum apud nos doceatur, melius intelliget, si quis meminerit qualis status fuerit Monasteriorum, quam multa contra Canones in ipsis Monasterijs quotidie fiebant. Augustini tẽpore erant libera collegia, postea corrupta disciplina, ubiq; addita sunt uota, ut tanquam excogitato carcere, disciplina restitueretur. Additæ sunt paulatim supra uota alię multæ obseruationes. Et hæc uincula multis ante iustam ætatem contra Canones iniecta sunt. Multi incidere uel errore in hoc uite genus, quibus etiamsi non deessent anni, tamen iudiciũ de suis uiribus defuit. Qui sic irretiti erant, cogebantur manere, etiam si quidam beneficio Canonum liberari possent. Et hoc accidit magis etiam in Monasterijs Virginum quam Monachorum, cum sexui imbecilliori magis parcendũ esset. Hic rigor displicuit multis bonis uiris ante hæc tempora, qui uidebãt puellas & adolescentes in Monasteria detrudi propter uictum, uidebãt quam infeliciter succederet hoc consiliũ, quæ scandala pareret, quos laqueos conscientijs iniiceret. Dolebant auctoritatem Canonum in re periculossima omnino negligi & contemni.

Mendaciu.
Nemo dit iustitia uenire sub nexu, sed ex nata iustitia gloria.
Ad hæc mala, accedebat talis persuasio de uotis, quam cõstat etiam olim displicuisse ipsis Monachis, si qui paulo cordatiores fuerunt, docebant uota paria esse baptismo, docebant se hoc uitæ genere mereri remissionem peccatorum, & iustificationem corã Deo. Imo addebant, uitam Monasticam non tantum iustitiam mereri coram Deo, sed amplius etiã, quia seruaret nõ modo precepta, sed etiam consilia Euangelica.